

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 23 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Ο εικοστός αιώνας δικαίως χαρακτηρίζεται ως αιώνας των μεγαλύτερων και σημαντικότερων κοινωνικο-οικονομικών αλλαγών. Με τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας, ο μέσος "Δυτικός άνθρωπος" ζει στο κατώφλι του 21ου αιώνα μία πολύ διαφορετική καθημερινή ζωή από τον αντίστοιχο άνθρωπο των αρχών του 20ου αιώνα. Ένα σημαντικό ποσοστό ευθύνης γι' αυτές τις δραματικές αλλαγές στην καθημερινή ζωή φέρει και η πρόοδος στις λεγόμενες βιοϊατρικές επιστήμες. Η ανακάλυψη της δομής του DNA, πριν από 45 περίπου χρόνια, και η επακόλουθη "έκρηξη γνώσης" στους τομείς της Μοριακής Βιολογίας και της Γενετικής φέρνουν την ανθρωπότητα αντιμέτωπη με μια νέα τάξη πραγμάτων.

Έχουμε πλέον επιλύσει σε μεγάλο βαθμό το πρόβλημα της στειρότητας με τη χρήση μεθόδων τεχνητής αναπαραγωγής και ταυτόχρονα είμαστε σε θέση να επιλέξουμε το φύλο του παιδιού μας. Η πλήρης χαρτογράφηση του ανθρώπινου γονιδιώματος αλλά και η υφιστάμενη απομόνωση και ο χαρακτηρισμός της λειτουργίας μερικών εκατοντάδων γονιδίων θα οδηγήσουν πιθανότατα στο εγγύς μέλλον στη θεραπεία πολλών ασθενειών. Γενετικά τροποποιημένοι οργανισμοί και τρόφιμα υπόσχονται ότι θα επιλύσουν το πρόβλημα του υποσιτισμού, όμως ταυτόχρονα δημιουργούν τεράστια βιοηθικά προβλήματα. Παράλληλα, η πρόσφατη κλωνοποίηση ζωντανών οργανισμών μπορεί να επιλύσει και αυτή θέματα υποσιτισμού και επάρκειας οργάνων, όμως εγκυμονείται κίνδυνος δημιουργίας γενεών πανομοιότυπων οργανισμών προς εκμετάλλευση και ταυτόχρονα αναδεικνύει επικίνδυνες απόψεις περί δημιουργίας μιας "αρίας φυλής".

Πού βαδίζουμε, άραγε; Για χάρη ποιας προόδου και μελλοντικής ευδαιμονίας η επιστημονική κοινότητα αλλά και

ολόκληρη η ανθρωπότητα πρέπει, αλόγιστα, να συνεχίσει αυτό τον δρόμο;

Το μείζον ερώτημα της ανθρωπότητας και η διαχρονική αγωνία της είναι να εξηγηθεί ο σκοπός και το νόημα της ζωής και του θανάτου. Εάν προσεγγίσουμε κάποτε την αλήθεια αναφορικά με αυτά τα θεμελιακά ερωτήματα, ίσως μπορέσουμε τότε να επαναπροσδιορίσουμε τις αξίες μας και τους τρόπους επίτευξής των. (...) Αποτελεί κανόνα της φύσης, κανόνα της βιολογίας, να υπάρχει και "θεϊκά" να μη διαταράσσεται η θεμελιώδης ακολουθία: γένεση, ζωή, αναπαραγωγή, θάνατος. Με βάση τα προαναφερόμενα, εάν οι άνθρωποι ήταν αθάνατοι ή γενικότερα κάποια μορφή ζωής ήταν αθάνατη, το οξύμωρο συμπέρασμα είναι ότι: το συγκεκριμένο είδος ζωής θα εξέλιπε μέσα σε λίγες σχετικά γενεές, διότι το περιβάλλον θα άλλαζε και δεν θα μπορούσαν αυτοί οι ζωντανοί οργανισμοί που το απαρτίζουν να αλλάξουν, ώστε να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες. (...)

Μέχρις ότου απαντηθούν, εάν ποτέ, τέτοιου είδους φιλοσοφικά ερωτήματα, η δυνατότητα επίτευξης αθανασίας φαίνεται να βρίσκεται εκτός των γνωστών βιολογικών νόμων της φύσης. Αντίθετα, είναι προτιμότερο να βρεθούν εκείνοι οι τρόποι, ώστε να μετατραπεί το "ζην" σε "ευ ζην". Δηλαδή να προσδιοριστούν και να εφαρμοστούν εκείνα τα τεχνολογικά επιτεύγματα, τα οποία θα έχουν αποτέλεσμα οι άνθρωποι να γεννιούνται, να ζουν και να γερνούν με υγεία.

Είναι βέβαιο πως η Μοριακή Βιολογία και η Γενετική έχουν ανοίξει νέους ορίζοντες στη μελέτη και κατανόηση της λειτουργίας του ανθρώπινου οργανισμού. Αυτό το ταξίδι, το οποίο ξεκίνησε πριν από λίγα σχετικά χρόνια στον άγνωστο και μαγευτικό κόσμο των βιολογικών νοημάτων της ζωής, δεν είναι ούτε εύκολο ούτε γρήγορο. Οι ταξιδιώτες πρέπει να είναι εφοδιασμένοι με υπομονή, με περίσσεια γνώση, με αμφισβήτηση, αλλά προπαντός με ηθική δεοντολογία. Σε κάθε περίπτωση, η Πολιτεία πρέπει να κρίνει και να αξιολογεί τους καρπούς και τις εμπειρίες τέτοιων εγχειρημάτων. Υπάρχουν άραγε γονίδια αθανασίας; Θα διαλευκανθούν πλήρως οι μοριακοί μηχανισμοί που διέπουν τη ζωή και τον θάνατο; Θα αποδεχθεί, ηθικά, η ανθρωπότητα σε μια τέτοια περίπτωση να

παρέμβει; Αποτελεί προσωπική εκτίμηση ότι είναι προτιμότερο να στοχεύεται η ανεύρεση τρόπων βελτίωσης της ποιότητας της καθημερινής ζωής παρά τα επικίνδυνα ταξίδια με γνώμονα την ανθρώπινη ματαιοδοξία. Άλλωστε, όπως και ο ποιητής έχει δηλώσει:

... ηδονικά παντοτινά ζητάμε, μάταια πάντα...

(Διασκευή άρθρου του Στάθη Γκόνου από τον ημερήσιο τύπο)

- A.** Για τις ανάγκες μιας συζήτησης που πρόκειται να γίνει στην τάξη σας με θέμα την εξέλιξη της Γενετικής, μελετήσατε το παραπάνω κείμενο. Να γράψετε μια περίληψη του κειμένου αυτού με την οποία θα ενημερώσετε τους συμμαθητές σας για το περιεχόμενό του. (100-120 λέξεις)

Μονάδες 25

- B1.** Να αναπτύξετε σε 70-80 λέξεις το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου: **"εγκυμονείται κίνδυνος δημιουργίας γενεών πανομοιότυπων οργανισμών προς εκμετάλλευση"**.

Μονάδες 10

- B2.** Με ποια συλλογιστική πορεία (επαγωγική-παραγωγική) αναπτύσσει τη σκέψη του ο συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Μονάδες 5

- B3.** Σε ένα κείμενο επιστημονικού λόγου συναντάμε συχνά ένα ειδικό λεξιλόγιο, δηλαδή τους ειδικούς όρους που χρησιμοποιούνται σε μια συγκεκριμένη επιστήμη. Να γράψετε πέντε από αυτούς τους όρους που περιέχονται στο κείμενο αυτό.

Μονάδες 5

- B4.** Ποιες είναι οι εκφράσεις του μεταφορικού και εικονοπλαστικού λόγου που χρησιμοποιεί ο αρθρογράφος στην τελευταία

παράγραφο του κειμένου και ποια συναισθήματα προκαλούν στον αναγνώστη;

Μονάδες 5

- Γ. Πληροφορηθήκατε από τον ημερήσιο τύπο ότι σε ερευνητικό κέντρο πρόκειται να γίνουν πρωτοποριακά πειράματα Γενετικής και προβληματιστήκατε για τη χρήση των αποτελεσμάτων τους. Να γράψετε ένα άρθρο για το περιοδικό του σχολείου σας, στο οποίο να εκφράσετε τις ανησυχίες σας για ενδεχόμενη κακή εφαρμογή της γνώσης και να τονίσετε με επιχειρήματα ότι είναι αναγκαίο η επιστήμη να βρίσκεται διαρκώς στην υπηρεσία του ανθρώπου. (500-600 λέξεις)

Μονάδες 50

ΟΛΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Δ' ΤΑΞΗΣ
ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 ΜΑΪΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ :
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ**

Ερέθισμα για πολύ σοβαρούς και σε βάθος προβληματισμούς προσφέρει η τελευταία έρευνα του "ευρωβαρόμετρου", με θέμα "Οι Ευρωπαίοι και ο Πολιτισμός", που έτυχε της ... καθ' υπερβολήν δεούσης προσοχής και προβολής από τα ελληνικά ΜΜΕ, με τίτλους που εμφανίζουν τους Έλληνες περίπου ως ... ημιαγρίους, με σχέσεις "έχθρας" με το βιβλίο, το θέατρο, τη μουσική, τον κινηματογράφο, τα μουσεία Ιστορίας και Τέχνης. Δεν μπορεί, βεβαίως, να ισχυρισθεί κανείς με πειστικά επιχειρήματα πως η Ελλάδα και οι Έλληνες πρωτοπορούν στον πολιτισμικό τομέα.

Υπάρχουν τεράστια κενά υποδομής, οργάνωσης, συστηματικής ανάπτυξης, όχι μόνο των διάφορων επιμέρους κλάδων που συνιστούν παραγωγή πολιτισμού, αλλά και ατομικών και κοινωνικών "ευαισθησιών" που επιτρέπουν την υποδοχή, επεξεργασία και αναπαραγωγή πολιτισμικών ερεθισμάτων.

Θα άξιζε, ίσως, να μείνει κανείς λίγο στο τι ακριβώς σημαίνει "πολιτισμός", ποια τα "ειδοποιά" χαρακτηριστικά του, ποιες οι επιδράσεις του στις ατομικές και κοινωνικές συμπεριφορές πολιτών και λαών. Γιατί, ας πούμε, Βάγκνερ άκουγε και ο διοικητής του Άουσβιτς τις ώρες που δούλευαν οι φούρνοι που έκαιγαν τα πτώματα των Εβραίων, Καντ διάβαζαν διάφοροι ανώτατοι αξιωματικοί των "ΕΣ-ΕΣ" όταν από το παράθυρο των δωματίων τους έμπαινε το φως από τις φλόγες ολόκληρων χωριών που καίγονταν, μαζί με τους κατοίκους τους, ύστερα από διαταγή τους - αλλά σίγουρα δε θα βρεθούν πολλοί να τους χαρακτηρίσουν "πολιτισμένους"... Πολιτισμός, στην αγνότερη ίσως έκφρασή του, είναι να τιμάς τους γέρους γονείς σου (η Ελλάδα είναι η χώρα με το μικρότερο ποσοστό εισαγωγής ηλικιωμένων σε "οίκους ευγηρίας", και η φροντίδα της γιαγιάς και του παππού από την οικογένεια αποτελεί, ευτυχώς ακόμη σε μεγάλο βαθμό, θεσμό στην Ελλάδα, σε αντίθεση με τα συμβαίνοντα σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες - αλλά τέτοιες παραμέτρους δεν τις έθιξε καν η έρευνα του

"ευρωβαρόμετρου"!)), καθώς επίσης και το ιερό πάθος της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελλήνων γονέων τα παιδιά τους να μορφωθούν καλύτερα από τους ίδιους και να αποκτήσουν περισσότερα εφόδια...

Μπορεί να θεωρηθεί έτσι εύκολα "απολίτιστος" ένας λαός που από τα σπλάχνα του βγήκαν δεκάδες παγκοσμίως αναγνωρισμένοι ποιητές (και η ποίηση μαζί με τον χορό αποτελούν κορυφαίες εκφράσεις πολιτισμού...) στη σύγχρονη εποχή, με δύο βραβεία Νόμπελ και τρεις έδρες πανεπιστημιακές σε όλον τον κόσμο για το έργο του Καβάφη; Δεν συνιστά στοιχείο πολιτισμού ότι ο Έλληνας περισσότερο από κάθε άλλον Ευρωπαίο θα σηκωθεί και θα χορέψει τη χαρά, τη λύπη, τον πόνο, την αγωνία του; "Λαϊκά και δημοτικά!" θα αντιτάξουν οι μεμψίμοιροι

ευρωλάγνοι, που θα θεωρούσαν πιο "πολιτισμικό" να χορεύουμε βαλς και ... καντρίλιες και ας κρίνεται γενικώς ο λαϊκός χορός υπέρτατη και βαθύτατη πολιτισμική εκδήλωση!
Είμαστε οι τελευταίοι που θα υποστηρίξουμε ότι "μωρέ, καλά είμαστε!" - γιατί δεν είμαστε! Και υπάρχουν τεράστιες ελλείψεις και κενά που πρέπει να καλυφθούν.

Από τον ημερήσιο τύπο(διασκευή).

ΘΕΜΑΤΑ:

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου, χωρίς δικά σας σχόλια, σε 80 – 100 λέξεις.

Μονάδες 25

B.1. Να εκθέσετε σε μια παράγραφο 6-8 σειρών το περιεχόμενο του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου:

«Πολιτισμός, στην αγνότερη ίσως έκφρασή του, είναι να τιμάς τους γέρους γονείς σου, καθώς επίσης και το ιερό πάθος της συντριπτικής πλειοψηφίας των Ελλήνων γονέων τα παιδιά τους να μορφωθούν καλύτερα από τους ίδιους και να αποκτήσουν περισσότερα εφόδια...»

Μονάδες 5

2.α. Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο που σας δόθηκε.

Μονάδες 4

β. Να επιλέξετε τρεις παραγράφους από το κείμενο, να γράψετε την αρχή και το τέλος της καθεμιάς και να δώσετε έναν πλαγιότιτλο για καθεμιά.

Μονάδες 6

3. Να γράψετε από ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις : **έχθρας, ευτυχώς, πλειοψηφίας, απολίτιστος, σύγχρονη.**

Μονάδες 5

4. Τι επιδιώκει ο συγγραφέας με το κείμενο που σας δόθηκε;

α. Να προκαλέσει κάποιες επιθυμητές αντιδράσεις-ενέργειες.

β. Να παραπλανήσει.

γ. Να διασκεδάσει.

Να δικαιολογήσετε με συντομία την απάντησή σας.

Μονάδες 5

Γ. Τελευταία ακούγονται διάφορα αρνητικά σχόλια για το πολιτιστικό επίπεδο του λαού μας. Σας ζητούν να γράψετε στην εφημερίδα του σχολείου σας ένα άρθρο, με το οποίο να αντικρούετε τις επιθέσεις που δέχεται η Ελλάδα στον τομέα αυτό. Ποια επιχειρήματα θα χρησιμοποιήσετε, προκειμένου να δείξετε ότι η Ελλάδα συνεχίζει να παράγει πολιτισμό και ότι το πολιτιστικό επίπεδο του λαού της είναι υψηλό;

(400-500 λέξεις)

Μονάδες 50

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΔΕΥΤΕΡΑ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2002
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ :
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ)
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)**

ΚΕΙΜΕΝΟ

Γιοχάνεσμπουργκ 2002 : Συμφωνίες για το Περιβάλλον.

Πριν από μία ακριβώς εβδομάδα ολοκληρώθηκαν οι εργασίες της Παγκόσμιας Συνόδου του ΟΗΕ για τη Γη, που έγινε στο Γιοχάνεσμπουργκ της Νότιας Αφρικής. Η σύνοδος κορυφής ή, όπως ονομαζόταν επίσημα, "Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη¹", ήταν, σύμφωνα με τους διοργανωτές, η πιο σημαντική, η πιο μεγάλη και η πιο πολυδάπανη σύνοδος που έχει γίνει έως τώρα. Στις εργασίες παραβρέθηκαν 150 αρχηγοί κρατών, 40.000-60.000 αντιπρόσωποι κυβερνήσεων και μη κυβερνητικών οργανώσεων, καθώς και περίπου 5.000 δημοσιογράφοι.

Ύστερα από έντονες διαφωνίες και αρκετές αντιπαραθέσεις, οι σύνεδροι από 190 χώρες κατέληξαν σε μια συμφωνία, ψηφίζοντας να υιοθετηθεί ένα κοινό,

¹ Αειφόρος Ανάπτυξη: μοντέλο διαχείρισης των φυσικών οικοσυστημάτων και των ανανεώσιμων φυσικών πόρων, σύμφωνα με το οποίο η περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα πρέπει να εξασφαλίζει τη διαρκή αξιοποίηση των φυσικών πόρων, να μην προκαλεί δηλ. ανεπανόρθωτη βλάβη στο περιβάλλον υπονομεύοντας το μέλλον των επερχόμενων γενεών, αλλά να επιτυγχάνει τη σταθερή περιβαλλοντική ποιότητα και ισορροπία.

παγκόσμιο σχέδιο δράσης, που **επικυρώθηκε** επίσημα από το σώμα της συνόδου, υπό τη μορφή πολιτικής διακήρυξης.

Το σχέδιο αποβλέπει στην καταπολέμηση της φτώχειας και στην προστασία του περιβάλλοντος, αλλά επικρίθηκε για το ότι χαρακτηρίζεται από έλλειψη συγκεκριμένων δεσμεύσεων και χρονοδιαγραμμάτων, έτσι ώστε να είναι πολύ δύσκολη η υλοποίηση των στόχων του.

Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ Κόφι Ανάν, χαρακτήρισε επιτυχή την παγκόσμια διάσκεψη, αν και παραδέχτηκε ότι δεν κατόρθωσε να πραγματοποιήσει όλους τους αρχικούς στόχους της. Την αισιοδοξία του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ όμως, δε φαίνεται να συμμερίζονται οι περισσότερες μη κυβερνητικές οργανώσεις που συμμετείχαν στη σύνοδο, όπως η Greenpeace, το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF) κ.ά.

Οι εργασίες της Παγκόσμιας Διάσκεψης στράφηκαν κυρίως γύρω από θέματα που αφορούν την πρόσβαση σε καθαρό νερό, την ενέργεια, το κλίμα, τη φτώχεια, την υγεία, τη γεωργία και τη βιοποικιλότητα². Ανάμεσα στις σημαντικότερες αποφάσεις που ελήφθησαν ήταν, εκτός από άλλες, εκείνες που αφορούν το νερό και την υγιεινή, τη βιοποικιλότητα, το εμπόριο και τη γεωργία.

Συγκεκριμένα, ως προς το νερό και την υγιεινή, αποφασίστηκε, έως το έτος 2015, να αυξηθεί στο διπλάσιο ο αριθμός των ατόμων που έχουν πρόσβαση σε πόσιμο νερό και σε στοιχειώδη μέσα υγιεινής. Σήμερα ο αριθμός των ατόμων που δεν έχουν πρόσβαση στα βασικά αυτά μέσα ανέρχεται στα 2 δισ., δηλαδή περίπου το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού της Γης. Οι κυβερνήσεις δεσμεύτηκαν να παρουσιάσουν σχετικά προγράμματα δράσης έως το 2005.

Όπως υπογραμμίστηκε στη σύνοδο, η πρόσβαση στα στοιχειώδη μέσα υγιεινής θα σήμαινε σημαντική μείωση του αριθμού των θανάτων από χολέρα και άλλες ασθένειες. Υπολογίζεται ότι κατά τη διάρκεια των εννέα ημερών της παγκόσμιας συνόδου, 50.000 παιδιά πέθαναν από ασθένειες

² βιοποικιλότητα ή βιοποικιλία: η ιδιότητα μιας βιοκοινωνίας να έχει πολλά είδη ζώων και φυτών.

που σχετίζονται με την έλλειψη των αναγκαίων μέσων υγιεινής.

Στο πρόβλημα της βιοποικιλότητας, η σύνοδος αποφάσισε να μειώσει, όσο το δυνατόν περισσότερο, την **εξαφάνιση** σπανίων ειδών φυτών και ζώων έως το 2010, χωρίς όμως να υπάρξει καταγραφή του τρόπου δράσης προς επίτευξη του σκοπού αυτού. Αποφασίστηκε επίσης να γίνουν προσπάθειες αναβίωσης των αλιευτικών περιοχών και να ιδρυθεί ένα δίκτυο προστασίας των θαλασσών έως το 2012. Επιπλέον, αποφασίστηκε να γίνουν προσπάθειες για την ενίσχυση των κανονισμών που σχετίζονται με την προστασία των δασών και την παράνομη υλοτομία³.

Τέλος, για το εμπόριο και τη γεωργία, προς μεγάλη **ανακούφιση** οικολογικών οργανώσεων και υπουργών Περιβάλλοντος, τροποποιήθηκε τελικά ο όρος της σχετικής συμφωνίας που καθιστούσε απαραίτητη τη συναίνεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) στην **εφαρμογή** μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος. Επίσης, στη σύνοδο αποφασίστηκε το άνοιγμα των αγορών των οικονομικά ισχυρότερων κρατών στα αγροτικά προϊόντα από τις πιο φτωχές χώρες.

Οι σύνεδροι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η φτώχεια και η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι θέματα αλληλένδετα⁴ και αποφάσισαν να γίνουν προσπάθειες ώστε να μειωθεί, τουλάχιστον στο ήμισυ, ο αριθμός των 1,2 δισ. ατόμων που σήμερα ζουν με εισόδημα κάτω από ένα δολάριο την ημέρα.

Από τον ημερήσιο τύπο
(διασκευή)

³ υλοτομία: η διαδικασία της κοπής των δέντρων του δάσους, του πριονισμού τους σε κατάλληλα μήκη και της μεταφοράς τους στο πριονιστήριο.

⁴ αλληλένδετα: αυτά που συνδέονται μεταξύ τους με σχέση αμοιβαίας εξάρτησης και συνοχής.

ΑΡΧΗ 4ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

- A.** Να γράψετε στο τετράδιό σας μια περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε. (80-100 λέξεις)

Μονάδες 25

- B1.** Με ποιες αποφάσεις οι σύνεδροι της Παγκόσμιας Συνόδου του ΟΗΕ αναγνώρισαν ότι "η φτώχεια και η καταστροφή του περιβάλλοντος είναι θέματα αλληλένδετα"; Να δώσετε την απάντησή σας σε μια παράγραφο 40 περίπου λέξεων.

Μονάδες 10

- B2.** "Συγκεκριμένα, ως προς το νερό και την υγιεινή . . . σχετίζονται με την έλλειψη των αναγκαίων μέσων υγιεινής."

Ποιοι τρόποι πειθούς χρησιμοποιούνται στο παραπάνω απόσπασμα; Να γράψετε από ένα παράδειγμα.

Μονάδες 5

- B3.** *διαφωνίες, επικυρώθηκε, εξαφάνιση, ανακούφιση, εφαρμογή :*

Για καθεμιά από τις παραπάνω λέξεις να γράψετε από μια δική σας πρόταση. (Οι λέξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε οποιονδήποτε τύπο)

Μονάδες 5

- B4.** Να εντοπίσετε και να μεταφέρετε στο τετράδιό σας δύο από τις αντιθέσεις που υπάρχουν στο κείμενο.

Μονάδες 5

- Γ.** Να συντάξετε μια επιστολή, 400-500 λέξεων, η οποία θα απευθύνεται στην Παγκόσμια Σύνοδο του ΟΗΕ στο Γιοχάνεσμπουργκ, λίγο πριν από το Συνέδριο του Σεπτεμβρίου 2002, και στην οποία θα διατυπώνετε τις απόψεις σας για την προστασία των θαλασσών και των δασών.

Μονάδες 50

ΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνο τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, εξεταζόμενο μάθημα). Τα θέματα να μην τα αντιγράψετε στο τετράδιο.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Καμιά άλλη σημείωση δεν επιτρέπεται να γράψετε.
Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε στο τετράδιό σας σε όλα τα θέματα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης : Μια (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ